

WYTYCZNE
WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

z dnia 28 grudnia 2018 roku

**do szkolenia obronnego realizowanego w 2019 roku
przez Marszałka Województwa Mazowieckiego, starostów,
wójtów, burmistrzów (prezydentów miast)
oraz przedsiębiorców wykonujących zadania obronne**

1. WSTĘP

1.1. Wytyczne Wojewody Mazowieckiego do szkolenia obronnego realizowanego w 2019 roku przez Marszałka Województwa Mazowieckiego, starostów, wójtów i burmistrzów (prezydentów miast) oraz przedsiębiorców wykonujących zadania obronne, wydano na podstawie § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 października 2015 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1829).

1.2. Wytyczne uwzględniają postanowienia wynikające z następujących dokumentów:

- a) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 października 2015 roku w sprawie szkolenia obronnego;
- b) wytycznych Ministra Obrony Narodowej dla ministrów i wojewodów do szkolenia obronnego realizowanego w latach 2019-2024;
- c) programu szkolenia obronnego województwa mazowieckiego na lata 2019 – 2024;
- d) protokołów z kontroli problemowych stanu przygotowań obronnych w jednostkach samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego.

1.3. Celem wytycznych jest:

- a) dokonanie oceny stanu realizacji szkolenia obronnego za okres, na który zostały wydane poprzednie wytyczne;
- b) wyznaczenie zasadniczych kierunków i celów szkolenia w 2019 roku;
- c) określenie sposobu realizacji szkolenia obronnego w jednostkach samorządu terytorialnego i przedsiębiorstwach realizujących zadania obronne;
- d) wskazanie przedsięwzięć szkoleniowych organizowanych przez wojewodę, które powinny zostać uwzględnione w planowaniu i realizacji szkolenia przez podmioty nadzorowane.

2. OCENA STANU REALIZACJI SZKOLENIA OBRONNEGO

2.1. Głównym celem szkolenia obronnego w 2018 roku było przygotowanie kadry kierowniczej i zespołów (grup) zadaniowych, wchodzących w skład stanowisk kierowania do działania w sytuacji wystąpienia zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Kształtowanie umiejętności współdziałania organów i jednostek administracji publicznej, wykonujących zadania obronne z dowództwami i jednostkami organizacyjnymi Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i wojsk sojuszniczych.

2.2. Proces szkolenia obronnego w województwie przebiegał w sposób zapewniający uczestnikom szkoleń nabycie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych, niezbędnych do realizacji zadań obronnych oraz kierowania wykonywaniem tych zadań w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa i w czasie wojny.

Zgodnie z obowiązującym Programem szkolenia obronnego województwa mazowieckiego na lata 2017-2022 w ramach praktycznego szkolenia obronnego w 2018 roku w jednostkach samorządu terytorialnego województwa przeprowadzono trzynaście powiatowych ćwiczeń obronnych z udziałem służb, inspekcji i straży, a także jednostek samorządowych szczebla gminnego.

Ćwiczenia były okazją do sprawdzenia stanu przygotowań powiatów (miast n.p.p.) do wykonywania zadań obronnych w warunkach wyższych stanów gotowości obronnej państwa.

Prowadzone ćwiczenia wykazały, że w dalszej działalności planistycznej i szkoleniowej należy uwzględnić potrzebę systematycznego szkolenia obsad osobowych stanowisk kierowania, szczególnie z zagadnień związanych metodyką planowania działań na stanowisku kierowania oraz zasad przemieszczania obsad stanowisk kierowania do zapasowych miejsc pracy.

2.3. W roku 2018 w ramach różnych form szkolenia obronnego organizowanego przez Wojewodę Mazowieckiego przeszkolono:

- a) w grupie D - kadra kierownicza - szczebla wojewódzkiego - 50 osób;
- b) w grupie B-2 – pracowników ds. obronnych u przedsiębiorców przewidzianych do prowadzenia szczególnej ochrony i militaryzacji - 10 osób;
- c) w grupie P-1-pracowników wykonujących zadania obronne:
 - komórek organizacyjnych MUW - 22 osoby;
 - WBZK MUW - 16 osób;
 - zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich - 16 osób;
- d) w grupie P-2-pracowników wykonujących zadania obronne szczebla powiatowego i gminnego - 354 osoby;
- e) w grupie SZP MZ- pracownicy realizujący zadania obronne w podmiotach leczniczych, dla których podmiotem tworzącym nie jest jednostka samorządu terytorialnego - 18 osób;

2.5. W ramach szkolenia obronnego organizowanego przez Ministra Obrony Narodowej, realizując doskonalenie kierowniczej kadry administracji rządowej i samorządowej województwa, przeszkoleni na Wyższych Kursach Obronnych zostali:

- Starosta Przasnyski;
- Wicestarosta Łosicki;
- Wicestarosta Radomski;
- Wicestarosta Białobrzegi;
- Zastępca Kierownika Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

2.6. W roku 2018 nie zrealizowano treningu systemu stałych dyżurów Wojewody Mazowieckiego, który przeplanowano na rok 2019.

2.7. Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że poziom przygotowania kadry kierowniczej, zespołów osobowych oraz pracowników bezpośrednio realizujących zadania obronne w województwie mazowieckim zapewnia realizację zadań obronnych.

3. CEL SZKOLENIA OBRONNEGO NA 2019 ROK

3.1. Głównym celem szkolenia obronnego w 2019 roku będzie kontynuacja przygotowania kadry kierowniczej i zespołów (grup) zadaniowych, wchodzących w skład stanowisk kierowania do działania w sytuacji wystąpienia zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Zgrywanie elementów podsystemu kierowania bezpieczeństwem narodowym w województwie z organami dowodzenia i jednostkami Sił Zbrojnych RP. Przygotowanie jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek nadzorowanych do opracowania kolejnej edycji dokumentacji planowania operacyjnego w państwie.

3.2. Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez realizację następujących celów cząstkowych:

- a) udział w ćwiczeniu dowódczo-sztabowym wspomaganym komputerowo pk. JESION-19 organizowanym przez Dowódcę Operacyjnego RSZ;
- b) uczestnictwo w treningu sztabowym MODEL-19 organizowanym przez Dowódcę Generalnego RSZ;
- c) udział w ćwiczeniu taktycznym z wojskami pk. DRAGON-19 organizowanym przez Dowódcę Generalnego RSZ;
- d) udział w ćwiczeniu dowódczo-sztabowym pk. PIRYT-19 i treningu sztabowym pk. BUG -19 organizowanych przez Szefa WSzW w Warszawie. Powiaty przewidziane do uczestnictwa w ww. przedsięwzięciach zostaną wskazane i powiadomione odrębnym pismem;
- e) przygotowanie i przeprowadzenie wojewódzkiego ćwiczenia obronnego pk. MAZOWSZE -19
- f) doskonalenie kadry kierowniczej i pracowników jednostek samorządu terytorialnego realizujących zadania obronne w ich wykonywaniu, w ramach powiatowych ćwiczeń obronnych oraz szkoleń obronnych.

3.3. Cele szkoleniowe należy osiągnąć poprzez:

- a) przeprowadzenie cyklu szkoleń dla kierowniczej kadry, obsad osobowych stanowisk kierowania, stałych dyżurów z zakresu podwyższania gotowości obronnej państwa oraz funkcjonowania w sytuacji zewnętrznego zagrożenia jego bezpieczeństwa i w czasie wojny;
- b) zgrywanie w ramach obronnego ćwiczenia wojewódzkiego, powiatowych ćwiczeń obronnych, elementów Systemu Stanowisk Kierowania Wojewody Mazowieckiego z elementami kierowania administracji publicznej i służbami wojskowej administracji terenowej;
- c) podnoszenie umiejętności w kierowaniu, koordynowaniu i realizacji zadań obronnych poprzez organizację własnych treningów i gier decyzyjnych a także udział w przedsięwzięciach szkoleniowych organizowanych przez szczebel nadrzędny;
- d) organizację i przeprowadzenie szkoleń dla wójtów, burmistrzów (prezydentów miast) oraz pracowników jednostek samorządu terytorialnego oraz zespolonych służb inspekcji i straży.

4. PROCES SZKOLENIA

4.1. W organizacji szkolenia obronnego uwagę należy głównie skupić na:

- a) właściwym podziale osób objętych szkoleniem obronnym na grupy szkoleniowe – starostwa

- uwzględniają powiatowe inspekcje, służby i straże oraz podległe i nadzorowane jednostki organizacyjne, gminy podległe i nadzorowane jednostki organizacyjne;
- b) przeprowadzeniu wnikliwej oceny poziomu przygotowania uczestników szkolenia obronnego do wykonywania zadań obronnych;
 - c) doborze odpowiedniej problematyki i tematyki oraz form szkolenia w zależności od poziomu przygotowania szkolonych do wykonywania powierzonych im zadań obronnych;
 - d) uwzględnianiu teoretycznej i praktycznej formy szkolenia, przy zachowaniu zasady, że ćwiczenia obronne, w tym gry i treningi są zasadniczymi formami szkolenia;
 - e) określeniu priorytetów szkoleniowych (tematycznych i obszarowych) jak też ścieżki dochodzenia do osiągnięcia głównych celów szkoleniowych zgodnie z opracowanymi programami szkolenia obronnego na lata 2019 – 2021 (szczebel powiatu i gminy);
 - f) na potrzeby szkolenia wykorzystywać jednolite tło operacyjne do ćwiczeń prowadzonych przez Siły Zbrojne RP i pozamilitarne części systemu obronnego państwa¹;
 - g) każdorazowo po przeprowadzeniu ćwiczeń i treningów formułować wnioski i zalecenia istotne dla realizacji dalszego procesu szkolenia.

4.2. Zadania i obowiązki organizatora szkolenia:

- a) prowadzenie dokumentacji szkoleniowej;
- b) racjonalne wykorzystanie środków finansowych przyznanych przez Wojewodę Mazowieckiego na organizację i prowadzenie szkoleń obronnych oraz zapewnienie ich wysokiego poziomu organizacyjnego i merytorycznego;
- c) powiadomienie dyrektora WBZK o zmianach w "Planie ...", w zakresie terminów przeprowadzenia szkolenia lub ćwiczenia obronnego w danym roku kalendarzowym;
- d) powiadomienie z co najmniej miesięcznym wyprzedzeniem, uczestników ćwiczenia lub szkolenia, o programie, terminie, miejscu i czasie jego przeprowadzenia;
- e) stosownie do priorytetowych zadań obronnych realizowanych w danym roku szkoleniowym w jednostce samorządu terytorialnego, dobrać odpowiednie, możliwe do zrealizowania, cele szkoleniowe zarówno główne jak i częściowe;
- f) zgodnie ze specyfiką zadań obronnych realizowanych przez daną jednostkę samorządu terytorialnego, dobrać właściwą tematykę szkolenia obronnego, uwzględniając jednocześnie wiodące przedsięwzięcia obronne w danym roku szkoleniowym, w szczególności wynikające z zadań zawartych w zaktualizowanym planie operacyjnym funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego oraz wynikające z wniosków z przeprowadzonych kontroli;
- g) w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych i finansowych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie realizacji szkolenia obronnego dobrać właściwą formę prowadzenia zajęć: zajęcia teoretyczne (wykłady, seminaria, konferencje), zajęcia praktyczne (instruktaże, treningi, gry decyzyjne, ćwiczenia obronne);
- h) w miarę ukazywania się nowych aktów prawnych z zakresu problematyki spraw obronnych zapoznawać z ich treściami, osoby odpowiedzialne za realizację zadań obronnych w urzędach oraz podległych i nadzorowanych jednostkach organizacyjnych.

4.3. Uzgodnienie planów szkolenia obronnego na 2019 rok prowadzone będzie w formie elektronicznej. W tym celu sporządzone plany szkolenia obronnego miast i gmin na 2019 rok należy przestać do uzgodnienia koordynatorowi szkolenia obronnego w województwie poprzez właściwe starostwo powiatowe, w terminie **do 30 stycznia 2019 r.**, poprzez e-PUAP lub na adres

¹ „Jednolite tło operacyjne wykorzystywane do prowadzenia treningów i ćwiczeń ...” do wglądu w Oddziale Spraw Obronnych Obrony i Cywilnej WBZK MUW.

e-mail: mwiktorowski@mazowieckie.pl. Proszę o nie przysyłanie wersji papierowych planów szkolenia. Po analizie otrzymanych dokumentów, do jednostek samorządu terytorialnego oraz służb, straży i inspekcji, przesłane będzie pismo świadczące o uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim ww. planu.

4.4. Proces szkolenia obronnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego, w starostwach, gminach (miastach) oraz u przedsiębiorców, realizować w oparciu i przy pomocy następujących dokumentów stanowiących podstawę działalności w 2019 roku w zakresie szkolenia obronnego:

- a) programu (trzyletniego opracowywanego w latach parzystych) szkolenia obronnego na lata 2019-2021;
- b) rocznego planu szkolenia;
- c) tematycznego planu szkolenia obronnego dla poszczególnych przedsięwzięć szkoleniowych przedłożonego z miesięcznym wyprzedzeniem do zatwierdzenia organizatorowi szkolenia obronnego;
- d) list obecności uczestników szkolenia obronnego.

Dokumentację szkolenia obronnego organizator szkolenia zobowiązany jest przechowywać przez okres pięciu lat i udostępniać do wglądu w ramach kontroli doraźnych, problemowych i kompleksowych.

4.5. Zgodnie z Programem szkolenia obronnego województwa mazowieckiego na lata 2019-2024 w miesiącu listopadzie zostanie przeprowadzone wojewódzkie kompleksowe ćwiczenie obronne pk. MAZOWSZE-19, w którym udział wezmą:

- a) wydziały i biura Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego,
- b) Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego,
- c) zespolone służby, inspekcje i straże województwa mazowieckiego;
- d) powiaty: mławski, przysuski, szydłowiecki, sierpecki, żuromiński;
- e) wybrane jednostki administracji niezespolonej województwa.

4.6. W procesie planowania ćwiczenia wojewódzkiego stosować zapisy Instrukcji przygotowania i prowadzenia ćwiczeń obronnych w podsystemie niemilitarnym systemu obronnego RP. Opracowując ćwiczenia powiatowe przyjąć zasady i procedurę określoną w wytycznych Wojewody Mazowieckiego z dnia 5 marca 2009 roku, w sprawie ustalenia zasad przygotowywania i prowadzenia ćwiczeń obronnych przez starostów, wójtów, burmistrzów (prezydentów miast).

4.7. Zgodnie z załącznikiem nr 2 do Programu szkolenia obronnego województwa mazowieckiego na lata 2019-2024 zwanego dalej „Harmonogramem powiatowych ćwiczeń obronnych,” następujące organy samorządu terytorialnego przygotowują i przeprowadzają w 2019 roku powiatowe ćwiczenia obronne w następujących terminach:

1. Starosta Powiatu Legionowskiego	04-05 wrzesień
2. Starosta Powiatu Makowskiego	01-02 październik
3. Starosta Powiatu Przasnyskiego	26-27 września
4. Starosta Powiatu Płockiego	18-19 września

5. Starosta Powiatu Siedleckiego	03-04 październik
6. Starosta Powiatu Białobrzewskiego	08-09 październik
7. Starosta Powiatu Kozienickiego	10-11 październik
8. Starosta Powiatu Lipskiego	15-16 październik
9. Starosta Powiatu Płońskiego	17-18 październik
10. Prezydent Miasta Radom	23-24 październik

4.8. Należy przyjąć, że w powiatowych ćwiczeniach obronnych uczestniczą wszystkie jednostki samorządowe szczebla miasta i gminy oraz powiatowe służby, inspekcje i straże, a także inne jednostki podległe i nadzorowane, które realizują zadania obronne.

4.9. Jako temat ćwiczeń obronnych w 2019 roku przyjąć: „Osiąganie wyższych stanów gotowości obronnej oraz realizacja przedsięwzięć wynikających z planu operacyjnego funkcjonowania powiatu/miasta w warunkach zewnętrznego zagrożenia państwa i w czasie wojny”.

4.10. Opracowując i prowadząc ćwiczenia dążyć do osiągnięcia następujących celów szkoleniowych:

- a) ukształtowania w praktycznym działaniu zdolności obsad stanowisk kierowania do realizacji zadań z zakresu planowania, koordynowania i realizacji działań w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa;
- b) utrwalenia umiejętności obsad osobowych stałych dyżurów: organów powiatu, jednostek organizacyjnych realizujących zadania obronne oraz powiatowych służb, inspekcji i straży do przekazywania zadań związanych z osiaganiem wyższych stanów gotowości obronnej państwa;
- c) sprawdzenia w praktycznym działaniu rozwiązań przyjętych w planach operacyjnego funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego powiatu, szczególnie zasadności wyboru ZMP oraz realność planów przemieszczenia i funkcjonowania urzędów w ZMP;
- d) sprawdzenia stanu gotowości systemu mobilizacyjnego rozwinięcia Sił Zbrojnych w ramach Akcji Kurierskiej we współdziałaniu z Wojskowym Komendantem Uzupełnień;
- e) praktycznego sprawdzenia zasadności przyjętych rozwiązań w planach przygotowania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa;
- f) sprawdzenia stanu przygotowania kadry kierowniczej i pracowników bezpośrednio wykonujących zadania obronne w jednostkach samorządu terytorialnego do realizacji tych zadań;
- g) sprawdzenia systemów łączności oraz alarmowego obiegu informacji w relacji Stały Dyżur Wojewody, Stały Dyżur Starosty i powiatowych służb, inspekcji i straży oraz uczestniczących w ćwiczeniach jednostek samorządu terytorialnego.

4.11. *Opracowując sytuację wyjściową do ćwiczeń obronnych oraz planując zagadnienia szkoleniowe i epizody ćwiczenia, przyjąć zasadę konieczności rozwijania Stanowisk Kierowania, realizacji przedsięwzięć wynikających z gotowości obronnej państwa czasu wojny, w tym przemieszczenie urzędu do ZMP.*

4.12. Realizację przedsięwzięć przygotowujących do przeprowadzenia ćwiczenia należy rozpocząć z co najmniej 3 miesięcznym wyprzedzeniem. „Koncepcję przygotowania i przeprowadzenia powiatowego ćwiczenia obronnego” opracowuje i podpisuje szef zespołu autorskiego oraz przedstawia do uzgodnienia koordynatorowi szkolenia z takim wyliczeniem czasowym, które

umożliwi terminowe opracowanie pozostałych dokumentów szkoleniowych, **jednakże nie później niż 30 dni przed terminem realizacji ćwiczenia**. Po uzgodnieniu „Koncepcję

4.13. Finansowanie powiatowych ćwiczeń obronnych realizować z dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego, przeznaczonych na organizację szkolenia obronnego, które mogą otrzymać powiaty i gminy z terenu ich działania, realizujące w danym roku ćwiczenie obronne, po wcześniejszym wystąpieniu z wnioskiem o przyznanie dotacji do Wojewody Mazowieckiego. Wzór, zasady sporządzania wniosku, wydatkowania dotacji oraz jej rozliczenia zostały zamieszczone na stronie internetowej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego – struktura organizacyjna – WBZK – sprawy obronne – szkolenie obronne – dotacje celowe dział 752 Edycja 2019.

WOJEWODA MAZOWIECKI

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Sipiera

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Sibiński